

5. ВЕЧЕРНО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ПЕНЬО ПЕНЕВ“

ГР. СОФИЯ, РАЙОН „ВЪЗРАЖДАНЕ“, ул. „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ №63, info-2204310@edu.mon.bg

Утвърдил:

/Нина Серкова/

Директор на 5. ВСУ “Пеньо Пенев”

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

по ФИЗИКА и АСТРОНОМИЯ

ЗУЧ (72 часа) – ООП
Самостоятелна форма на обучение

X КЛАС

Изготвил: Румяна Александрова

Електромагнитни явления

Закон на Кулон

Електрично поле

Потенциал на електростатичното поле

Проводник в електростатично поле

Кондензатори

Диелектрик в електростатично поле

Магнитно поле

Проводник с ток в магнитно поле

Магнитно поле на електричен ток

Движение на заредени частици в електростатично поле

Движение на заредени частици в магнитно поле

Електромагнитна индукция

Променлив ток

Трансформатори. Пренасяне на електроенергия

Електромагнитни вълни. Спектър на електромагнитните вълни

Приложение на радиовълните и на микровълните

Светлина

Разпространение на светлината

Отражение и пречупване на светлината

Дисперсия на светлината

Интерференция

Дифракция. Дифракционна решетка

Топлинно излъчване

Фотоелектричен ефект

Фотони. Обяснение на фотоефекта

От атома до Космоса

Вълнови свойства на частиците

Атоми

Луминесценция

Лазери

Рентгенови лъчи

Атомно ядро

Радиоактивност. Видове радиоактивност

Ядрена енергия

Термоядрен синтез

Елементарни частици. Кварки

Звезди

Еволюция на звездите

Вселена. Развитие на Вселената

Учебници и учебни помагала:

1. „Физика и астрономия“ за 10 клас, издателство „Булвест 2000“,2024г.
Автори: Максим Максимов, Ивелина Димитрова
2. „Физика и астрономия“ – Учебна тетрадка за 10 клас, издателство „Булвест 2000“,2020г.
Автор: Максим Максимов

Вид на изпита: писмен – Тест

Времетраене на изпита: до 3/три/ астрономически часа

Критерии за оценяване.

Компетентности като очаквани резултати (знания, умения и отношения), които ученикът да притежава от обучението по Физика и астрономия в 10 клас:

- Формулира и прилага закона на Кулон (само за два точкови заряда).
- Изразява силата, действаща на точков заряд в електрично поле, и потенциалната енергия на заряда чрез интензитета и потенциала на полето.
- Прилага връзката между интензитет и напрежение в еднородно поле (за две точки, лежащи на една и съща силова линия).
- Обяснява качествено поляризацията на диелектриците и дава примери за тяхното приложение.
- Дефинира магнитната индукция чрез максималната магнитна сила, действаща на движещ се пробен заряд.
- Разпознава на схема индукционните линии на магнитното поле на дълъг праволинеен проводник с ток, на кръгов проводник и на соленоид и определя тяхната посока.
- Класифицира материалите на диамагнитни, парамагнитни и феромагнитни.
- Описва качествено движението на заредени частици в еднородно магнитно поле.
- Формулира качествено закона на Фарадей (без правилото на Ленц).
- Пресмята ефективни стойности и средна мощност на променлив ток.
- Определя по графика период, честота и амплитуда на променливото напрежение (ток).
- Характеризира електромагнитната вълна с честота (период) и с дължина на вълната и прилага връзката между тях.
- Изброява основните диапазони от електро - магнитния спектър и характерни източници на вълни от тези диапазони.
- Дава примери за съвременни приложения на радио- и микровълните (радио, телевизия, мобилни и космически комуникации, микровълнови фурни).
- Прилага законите за отражение и пречупване на светлината.
- Дава определения за интерференция и дифракция на светлината.
- Прилага законите на Стефан и на Вин за излъчване на абсолютно черно тяло
- Определя енергията на фотона, който се излъчва (или поглъща) от атом, като разлика от енергиите на началното и крайното състояние на атома. Прилага уравнението на Айнщайн за фотоефекта.
- Обяснява линейния спектър на водородния атом с атомните преходи (без формули за спектралните серии).
- Разграничава радиоактивните ядра по техния период на полуразпадане.
- Дава примери за ядрени реакции.
- Характеризира ядрата с енергия на връзката и с масов дефект.
- Разграничава видове звезди според положението им върху диаграмата „спектър – светимост”.